

CÔNG THƯƠNG

TẠP CHÍ - CƠ QUAN THÔNG TIN LÝ LUẬN CỦA BỘ CÔNG THƯƠNG ISSN: 0866-7756

VIET NAM TRADE AND INDUSTRY REVIEW

CÁC KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU KHOA HỌC VÀ ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ

SỐ 25 - THÁNG 11/2021

8 934602 001078

Website: <http://tapchicongthuong.vn>

HỘI ĐỒNG BIÊN TẬP

GS.TS. Trần Thọ Đạt

GS.TS. Trần Văn Địch

GS.TS. Nguyễn Bách Khoa

GS.TSKH. Đỗ Ngọc Khuê

GS.TSKH. Bành Tiến Long

GS.TSKH. Nguyễn Xuân Quỳnh

GS.TS. Đinh Văn Sơn

GS.TSKH. Trần Văn Sung

GS.TS. Lê Văn Tán

GS. TS. Phạm Minh Tuấn

GS.TSKH. Đào Trí Úc

GS.TSKH. Đặng Ứng Vận

GS.TS. Võ Khánh Vinh

TỔNG BIÊN TẬP

ThS. Đặng Thị Ngọc Thu

ĐT: 0968939668

PHÓ TỔNG BIÊN TẬP

Ngô Thị Diệu Thúy

ĐT: 024.22218228 - 0903223096

Phạm Thị Lệ Nhung

ĐT: 0912093191

TÒA SOẠN

Tầng 8, số 655 Phạm Văn Đồng,
Bắc Từ Liêm, Hà Nội.

Ban Trị sự - ĐT: 024.22218238

Fax: 024.22218237

Ban Thư ký - Xuất bản

ĐT: 024.22218230

Ban Truyền thông - ĐT: 024.22218239

Ban Chuyên đề - ĐT: 024.22218229

Ban Phóng viên - ĐT: 024.22218232

Trung tâm Thông tin Đa phương tiện

ĐT: 024.2221 8231

Email: tapchicongthuong.moit@gmail.com

VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM

Số 12 Nguyễn Thị Minh Khai, P. Đa Kao,

Q. 1, TP. Hồ Chí Minh

ĐT: (028) 38213488

Fax: (028) 38213478

Giấy phép hoạt động báo chí số:

60/GP-BTTTT

Cấp ngày 05/3/2013

Trình bày: Tại Tòa soạn

In tại Công ty CP Đầu tư và

Hợp tác quốc tế

Giá 250.000 đồng

Website: www.tapchicongthuong.vn

MỤC LỤC

CONTENTS

ISSN: 0866-7756 số 25 - Tháng 11/2021

LUẬT

HOÀNG THỊ HUYỀN TRANG

Một số vấn đề cần hoàn thiện đối với chế định người làm chứng trong Bộ luật Tố tụng hình sự năm 2015
Regulations on witnesses in the 2015 Criminal Procedure Code: Some issues that need to be perfected8

MẠC THỊ HOÀI HƯƠNG - LÊ HÀ PHƯƠNG

Nghị quyết Đại hội Đảng XIII và vấn đề bảo đảm thúc đẩy quyền dân sự - chính trị của con người tại Việt Nam
The Documents of 13th National Congress of Vietnam Communist Party and issues about ensuring civil and political rights in Vietnam14

LÊ MINH TÂM

Một số vấn đề về thực trạng thực hiện pháp luật về thuế giá trị gia tăng đối với chủ thể kinh doanh trong lĩnh vực thương mại điện tử có thanh toán quốc tế
Some issues about the compliance of e-commerce businesses with regulations on value-added tax of international payments.....20

HOÀNG KIM KHUYÊN

Định hướng và giải pháp pháp lý thực hiện nhiệm vụ bảo đảm an sinh xã hội theo tinh thần Đại hội Đảng lần thứ XIII
Orientations and solutions to the implementation of tasks of ensuring social security in Vietnam responding to the viewpoint of the 13th National Party Congress.....26

PHẠM THỊ HIỀN - NGUYỄN THU DUNG

Pháp luật về bảo vệ dữ liệu cá nhân trong nền kinh tế số ở Việt Nam hiện nay
Vietnamese laws on protection of personal data in the context of current digital economy32

NGUYỄN THỊ THU HOÀI

Pháp luật về trách nhiệm xã hội của doanh nghiệp trong vấn đề chuyển dịch lao động phi chính thức làm việc trong các doanh nghiệp thành lao động chính thức
Provisions on corporate social responsibilities of enterprises relating to the transition from informal to formal workers working in enterprises.....38

BÙI THỊ SEN

Một số điểm mới của Nghị định số 60/2021/NĐ-CP về cơ chế tự chủ tài chính của đơn vị sự nghiệp công lập
Some new points about the Decree No.60/2021/ND-CP on financial autonomy mechanism for public administrative units.....43

NGUYỄN THỊ YẾN

Địa vị pháp lý của doanh nghiệp xã hội theo quy định của pháp luật Việt Nam
The legal status of social enterprises under Vietnam's laws49

ĐOÀN HỒNG NGỌC

Tham nhũng trong khu vực tư: Nhận diện hành vi vi phạm và giải pháp hoàn thiện pháp luật
Private corruption: Identifying offences and solutions to perfect laws56

NGUYỄN NGỌC ANH TIÊN

Xây dựng cơ chế bảo hộ nhãn hiệu mùi hương theo Hiệp định CPTPP từ kinh nghiệm của các quốc gia
Building the protection mechanism of scent marks under the CPTPP based on the experience of some countries.....62

NGUYỄN XUÂN TÙNG

Hoàn thiện pháp luật về quản lý đầu tư tiền ảo tại Việt Nam - Kinh nghiệm từ một số nước châu Á
Perfecting regulations on cryptocurrency investment management in Vietnam
- Experience from some Asian countries 68

NGUYỄN THỊ THANH TRÂM - BÙI HẠNH PHÚC

Nâng cao năng lực đội ngũ cán bộ thi hành án phạt tù ở Việt Nam hiện nay
Strengthening the quality and capacity of correctional officers in Vietnam78

LÊ THỊ THU HIỀN

Góp ý hoàn thiện pháp luật về phòng, chống rửa tiền trong hoạt động ngân hàng
Some recommendations to enhance the effectiveness of provisions against money laundering through
the banking system84

ĐOÀN HỒNG NHUNG - PHẠM THANH TUẤN

Thực thi pháp luật bồi thường thiệt hại về tài sản, ngừng sản xuất, kinh doanh khi Nhà nước thu hồi đất
Enforcing policies on on compensation for damages to property and related economic benefits
when lands are acquired90

ĐINH THỊ TÂM

Xác định phạm vi áp dụng tập quán trong quản lý xã hội của Nhà nước ở Việt Nam hiện nay
Determining the scope of customs application in the current state social management in Vietnam.....96

NGUYỄN THỊ THÙY LINH

Quy định về giải thích pháp luật hình sự theo Quy chế Rome
Rules of criminal law interpretation under the Rome Statute102

KINH TẾ

NGUYỄN PHÚC NAM

Chuyển dịch cơ cấu mặt hàng xuất khẩu sang thị trường ASEAN
The restructuring of Vietnam's exports to ASEAN markets108

VŨ THỊ GIANG

Đổi mới mô hình tăng trưởng, cơ cấu lại nền kinh tế để bảo đảm tăng trưởng nhanh và bền vững
Renewing Vietnam's growth model and restructuring the economy to ensure a strong and sustainable growth117

NGUYỄN HOÀNG ANH

Phát triển kinh tế nông nghiệp bền vững và thích ứng biến đổi khí hậu tại đồng bằng sông Cửu Long
Developing sustainable agricultural economy to respond to climate change in the Mekong Delta region122

VUONG THI BICH NGA - LE BAO SON

Factors affecting green supply chain management and sustainable supply chain innovations
Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý chuỗi cung ứng xanh và đổi mới chuỗi cung ứng bền vững130

VŨ THỊ CHANH

Thúc đẩy doanh nghiệp khởi nghiệp nông nghiệp ở TP. Hà Nội: Thực trạng và giải pháp
Promoting the growth of agricultural start-ups in Hanoi: Current situation and solutions144

LÊ THỊ KIM THOA - NGUYỄN THANH BÌNH

Big Data - Lợi ích và thách thức đối với thương mại điện tử
Big Data - Benefits and challenges for the e-commerce sector150

ĐỖ THỊ THỰC - NGUYỄN MINH HẠNH

Cán cân thương mại và tác động của cán cân thương mại tới tăng trưởng kinh tế
trong điều kiện bình thường mới ở Việt Nam
Trade balance and its impacts on Vietnam's economic growth in the new normal.....156

NÂNG CAO NĂNG LỰC ĐỘI NGŨ CÁN BỘ THI HÀNH ÁN PHẠT TÙ Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

● NGUYỄN THỊ THANH TRÂM - BÙI HẠNH PHÚC

TÓM TẮT:

Con người luôn là nhân tố quan trọng, quyết định chất lượng của mọi hoạt động. Trong thi hành hình phạt tù, đội ngũ cán bộ thi hành án là lực lượng chính, đóng vai trò quan trọng trong việc thực thi các quy định pháp luật về bảo đảm quyền con người, bởi đây là chủ thể có điều kiện, khả năng vi phạm quyền con người và cũng là chủ thể có nhiệm vụ phòng chống vi phạm quyền con người của phạm nhân. Vì thế, việc nâng cao năng lực, trình độ chuyên môn, nghiệp vụ và tinh thần trách nhiệm của đội ngũ cán bộ thi hành án phạt tù là một trong những phương thức quan trọng để bảo đảm quyền con người trong thi hành hình phạt tù. Bài viết đề cập đến các quy định pháp luật, cũng như thực trạng tổ chức đội ngũ cán bộ thi hành án phạt tù, trên cơ sở đó đề xuất một số kiến nghị nhằm nâng cao phẩm chất, năng lực, trình độ cho đội ngũ cán bộ làm công tác thi hành án phạt tù ở Việt Nam hiện nay.

Từ khóa: quyền con người, phạm nhân, thi hành án phạt tù.

1. Quy định về tổ chức đội ngũ cán bộ thi hành án phạt tù

Qua các thời kỳ phát triển hệ thống cơ quan tư pháp, hệ thống quản lý thi hành án hình sự hình thành và phát triển phục vụ kịp thời, có hiệu quả công tác quản lý, giáo dục người chấp hành án. Hệ thống cơ quan thi hành án ra đời, xây dựng theo hướng chuyên trách từ khi có Luật Thi hành án hình sự năm 2010, khắc phục tình trạng chồng chéo, phân tán không tập trung về quản lý và tổ chức thi hành. Hiện nay, hoạt động thi hành án phạt tù đang được giao cho Bộ Công an và Bộ Quốc phòng trực tiếp quản lý, các cơ quan chuyên trách được thành lập và kiện toàn ở các cấp.

Nhiệm vụ, quyền hạn của trại giam được quy định chi tiết tại Điều 17 Luật Thi hành án hình sự năm 2019. Theo đó, trại giam có nhiệm vụ tiếp nhận và tổ chức quản lý giam giữ, giáo dục cải tạo phạm nhân; Thông báo cho thân nhân của phạm nhân biết về việc tiếp nhận phạm nhân và tình hình chấp hành án của người đó; Đề nghị tòa án xem xét, quyết định giảm thời hạn chấp hành án phạt tù, tạm đình chỉ chấp hành án phạt tù, tha tù trước thời hạn có điều kiện đối với phạm nhân theo quy định của pháp luật; Thực hiện lệnh trích xuất của cơ quan có thẩm quyền; Nhận tài sản, tiền mà phạm nhân, thân nhân của phạm nhân tự nguyện nộp tại trại giam để thi hành án, chuyển

cho cơ quan thi hành án dân sự nơi Tòa án đã xét xử sơ thẩm vụ án có trụ sở hoặc cơ quan thi hành án dân sự được ủy thác thi hành án; Nhận tài sản, tiền do cơ quan thi hành án dân sự chuyển đến để giao cho phạm nhân theo quy định của Luật Thi hành án dân sự; Phối hợp với cơ quan thi hành án dân sự trong việc cung cấp thông tin về nơi chấp hành án phạt tù và việc thực hiện quyền, nghĩa vụ dân sự của phạm nhân, thông tin nơi về cư trú của người chấp hành xong án phạt tù, người được đặc xá, người được miễn chấp hành án phạt tù, người được tha tù trước thời hạn có điều kiện; chuyển giao giấy tờ có liên quan đến phạm nhân phải thi hành hình phạt tiền, tịch thu tài sản, các nghĩa vụ dân sự; Cấp giấy chứng nhận chấp hành xong án phạt tù, giấy chứng nhận tha tù trước thời hạn có điều kiện; Làm thủ tục giải quyết trường hợp phạm nhân chết; Áp giải, bàn giao phạm nhân là người nước ngoài theo quyết định của Tòa án về việc chuyển giao người đang chấp hành án phạt tù; Tiếp nhận, tổ chức quản lý giam giữ, giáo dục cải tạo phạm nhân là công dân Việt Nam phạm tội và bị kết án phạt tù ở nước ngoài được chuyển giao về Việt Nam để chấp hành án; Thực hiện các quy định của Luật Thi hành án về thi hành án phạt trực xuất; Thực hiện thống kê, báo cáo về thi hành án phạt tù; Thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn khác theo quy định của pháp luật.

Tổ chức bộ máy quản lý của trại giam được quy định tại Điểm b khoản 4 Điều 17 Luật Thi hành án hình sự năm 2019 và khoản 1 Điều 5 Nghị định số 133/2020/NĐ-CP hướng dẫn Luật Thi hành án hình sự gồm có: “Giám thị, Phó giám thị, Trưởng phân trại, Phó trưởng phân trại, Đội trưởng, Phó đội trưởng; sĩ quan quân nhân chuyên nghiệp, hạ sĩ quan; chiến sĩ và công nhân Công an, công nhân viên Quốc phòng”. Cũng theo quy định tại khoản 2 Điều 5 Nghị định số 133/2020/NĐ-CP thì “Giám thị, Phó giám thị, Trưởng phân trại, Phó trưởng phân trại, Đội trưởng, Phó đội trưởng phải là người đã tốt nghiệp đại học cảnh sát, đại học an ninh, đại học luật trở lên và đảm bảo các tiêu chuẩn khác theo quy định của Bộ Công an, Bộ Quốc phòng”. Cụ thể, Giám thị, Phó Giám thị, quản giáo, chuyên viên, nhân

viên, kỹ thuật viên, sĩ quan, chiến sĩ làm nhiệm vụ bảo vệ phải là những người có phẩm chất chính trị tốt, trung thành với Đảng, với chế độ, có ý thức tổ chức, kỷ luật, nắm vững chính sách, hiểu biết và tôn trọng, chấp hành nghiêm chỉnh pháp luật; Giám thị và Phó Giám thị phải là người đã tốt nghiệp đại học cảnh sát hoặc đại học an ninh hoặc đại học luật hoặc có trình độ tương đương. Quản giáo, chỉ huy lực lượng bảo vệ phải là người đã tốt nghiệp trung học cảnh sát hoặc trung học an ninh hoặc có trình độ tương đương; Chuyên viên, nhân viên, kỹ thuật viên phải là người được đào tạo, nắm vững những kiến thức về lĩnh vực chuyên môn mà mình đảm nhiệm; Chiến sĩ làm nhiệm vụ bảo vệ phải là những người đã được huấn luyện về nghiệp vụ bảo vệ trại giam.

Bên cạnh việc xác định các tiêu chí của cán bộ thi hành án phạt tù, Luật Thi hành án hình sự năm 2019 còn quy định về việc Nhà nước bảo đảm biên chế, cán bộ cần thiết cho các cơ quan quản lý thi hành án hình sự, cơ quan thi hành án hình sự, trong đó có đội ngũ cán bộ thi hành án phạt tù, tại Điều 170. Trước tình hình số lượng phạm nhân ngày càng tăng nhanh, số lượng biên chế cho lực lượng quản lý và trực tiếp thi hành án còn thiếu về số lượng, chất lượng, cán bộ còn hạn chế về trình độ, để đảm bảo công tác thi hành án thì người làm công tác thi hành án hình sự, đặc biệt là cán bộ thi hành án phạt tù “phải được đào tạo, huấn luyện chuyên môn nghiệp vụ, bồi dưỡng pháp luật phù hợp với nhiệm vụ, quyền hạn được giao” (khoản 2 Điều 170).

2. Thực trạng hệ thống tổ chức và đội ngũ cán bộ thi hành án phạt tù

Những kết quả đã đạt được trong công tác quản lý, giáo dục phạm nhân chính là thành quả của quá trình cố gắng, tuân thủ và thực hiện nghiêm chỉnh các quy định của pháp luật có liên quan của các cơ quan, tổ chức và cá nhân trong công tác thi hành hình phạt tù. Việc bảo đảm quyền của phạm nhân phụ thuộc rất lớn vào đội ngũ cán bộ, chiến sĩ làm nhiệm vụ giáo dục, quản lý phạm nhân. Bởi vì, pháp luật dù có quy định rõ ràng, cụ thể đến đâu, hiệu quả của nó phụ thuộc rất nhiều vào nhận thức và hành động của người trực tiếp áp

dụng các quy định đó. Khi các cơ quan, cá nhân này thực hiện đúng các quy định về chức năng, nhiệm vụ của mình trong việc quản lý, giáo dục, cải tạo phạm nhân thì đồng thời các quyền con người của phạm nhân cũng được bảo đảm. Bên cạnh những kết quả đã đạt được, công tác thi hành án nhìn từ góc độ bảo đảm quyền con người trong những năm qua vẫn còn một số tồn tại, thiếu sót và hạn chế nhất định.

Trên thực tế, đội ngũ cán bộ thi hành án còn thiếu cả về số lượng và chất lượng, trình độ chuyên môn nghiệp vụ chưa đáp ứng được yêu cầu công tác. Công tác xây dựng đội ngũ cán bộ làm công tác thi hành án phạt tù chưa đáp ứng được yêu cầu ngày càng cao đối với việc bảo đảm quyền con người của người chấp hành hình phạt tù trong thi hành án hình sự. Đội ngũ cán bộ thi hành hình phạt tù vẫn còn thiếu về số lượng, yếu về trình độ và năng lực chuyên môn, về ý thức và trách nhiệm khi thực hiện nhiệm vụ. Tổ chức biên chế và quyền hạn của cơ quan làm công tác thi hành án chưa tương xứng với nhiệm vụ được giao.

Cán bộ chiến sỹ, nhất là lực lượng cảnh sát bảo vệ phần đông được phát triển từ nguồn công dân đi thực hiện nghĩa vụ quân sự có thời hạn, sau đó tiếp tục đào tạo, bồi dưỡng để chuyển sang chế độ chuyên nghiệp. Chất lượng đầu vào thấp dẫn đến nhiều khó khăn, thách thức cho công tác giáo dục, quản lý phạm nhân, đồng thời đặt ra nhiệm vụ cấp thiết trong việc đào tạo, bồi dưỡng nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ.

Kết quả thống kê về trình độ nghiệp vụ và thâm niên của cán bộ chiến sỹ công tác tại các trại giam thuộc Bộ Công an của Tổng cục Cảnh sát Thi hành án hình sự và hỗ trợ tư pháp - Bộ Công an (giai đoạn từ năm 2010 đến năm 2018) chỉ ra rằng, số cán bộ chưa qua đào tạo, sơ cấp, trung cấp chiếm tỉ lệ cao. Trong khi đó, các cán bộ có trình độ đại học, cao đẳng chiếm tỉ lệ 20.34% (năm 2014), 20.34% (năm 2015), 20.34% (năm 2016), 17.79% (năm 2017) và sau đại học chỉ chiếm một tỷ lệ rất nhỏ 0.11% (năm 2014), 0.13% (năm 2015), 0.13% (năm 2016), 0.22% (năm 2017). Các cán bộ chưa có nhiều kinh nghiệm, gần 40% cán bộ chỉ có dưới 5 năm thâm niên, số

cán bộ thâm niên cao trên 10 năm đến 30 năm chiếm hơn 20%, thâm niên trên 30 năm chỉ đạt trên 10%. Mặt bằng trình độ học vấn cũng như chuyên môn chưa cao, chưa có nhiều kinh nghiệm thực tiễn trong công tác dẫn đến việc chưa đáp ứng được nhu cầu quản lý, giáo dục phạm nhân trên thực tế.

Báo cáo Tổng kết 30 năm đổi mới công tác giáo dục cải tạo và tái hòa nhập cộng đồng của Tổng cục VIII nêu rõ: Đội ngũ cán bộ làm công tác giáo dục, quản giáo còn thiếu về số lượng, một bộ phận còn yếu về chất lượng, nhất là thiếu đội ngũ cán bộ được đào tạo cơ bản về chuyên ngành tâm lý, giáo dục, sư phạm, dạy nghề nên thiếu kiến thức, hạn chế, bất cập về khả năng tư duy và kỹ năng tổ chức giải quyết các yêu cầu nhiệm vụ ngày càng cao của công tác giáo dục cải tạo phạm nhân¹. Ngoài ra, chế độ chính sách đối với cán bộ chưa được quan tâm, sâu sát và tạo điều kiện để khuyến khích cán bộ gắn kết, trách nhiệm với nghề hơn. Chế độ phụ cấp nghề nghiệp còn chưa tương xứng để có thể kịp thời động viên, khuyến khích cán bộ thêm nhiệt tình, tận tụy với nghề. Về biên chế cán bộ làm công tác quản lý tạm giữ, tạm giam và phạm nhân vừa thiếu về số lượng chưa đáp ứng yêu cầu về chuyên môn, yêu cầu công tác quản lý tạm giữ, tạm giam trong thời kỳ mới.

Mặt khác, nhận thức về quyền và bảo đảm quyền con người trong thi hành hình phạt tù còn chưa đầy đủ. Trong thời gian qua, lực lượng cán bộ chiến sỹ thi hành án đã có nhiều chuyển biến tích cực trong nhận thức về thi hành hình phạt tù, cũng như quyền con người trong thi hành hình phạt tù. Tuy nhiên, một bộ phận cán bộ vẫn chưa nhận thức được đầy đủ và rõ về vai trò, vị trí, trách nhiệm của mình về việc bảo đảm quyền con người trong thi hành hình phạt tù. Nhiều cán bộ còn chưa nắm bắt được các quy trình và quy định liên quan đến chức năng nhiệm vụ của mình; chưa kịp thời nắm bắt tâm lý, diễn biến tư tưởng tiêu cực của phạm nhân để áp dụng các biện pháp phòng ngừa thích hợp nhằm ngăn chặn kịp thời các việc đột xuất xảy ra. Vẫn còn tình trạng cán bộ thiếu tinh thần trách nhiệm, thiếu gương mẫu, đạo đức nghề nghiệp dẫn đến những hậu quả để xảy ra các vi

phạm trong quá trình chấp hành án. Một số trường hợp cán bộ thi hành án là đối tượng có hành vi xâm hại đến quyền và việc thụ hưởng quyền của phạm nhân trong quá trình thực hiện nhiệm vụ của mình, ví dụ như việc tiếp tay cho phạm nhân vi phạm pháp luật trong cơ sở giam giữ. Điển hình là vụ việc 3 cựu quản giáo gồm Nguyễn Phước Thuận, Nguyễn Minh Huân và Châu Minh Nhật được phân công phụ trách những phạm nhân chưa thành niên tại trại giam Long Hòa (Long An) dùng nhục hình khiến một phạm nhân tử vong vào tháng 10/2017². Hay trường hợp tại Trại giam Công an Bình Thuận, Đại úy Lê Minh Sơn trong quá trình thực hiện tuần tra, canh gác đã mang điện thoại cho phạm nhân gọi điện và thu tiền từ 5-15 triệu đồng/người, tiền được chuyển vào tài khoản vợ Sơn và tổng số tiền thu được từ hoạt động đó lên đến hơn 90 triệu đồng³.

Về chất lượng đội ngũ cán bộ thực hiện công tác thi hành hình phạt tù, có thể nói qua từng giai đoạn đã được quan tâm cả về số và chất lượng. Tuy nhiên, cần có những quy định chặt chẽ và nghiêm khắc hơn trong việc xử phạt các trường hợp cán bộ cố tình vi phạm. Bên cạnh đó, cần tăng cường công tác giáo dục, đào tạo về trình độ, nhận thức và năng lực thực tiễn cho các cán bộ trực tiếp thực hiện công tác này. Bảo đảm tính chuyên nghiệp, có sự linh hoạt trong việc áp dụng lý thuyết và thực tiễn.

3. Một số giải pháp nâng cao phẩm chất, năng lực, trình độ cho đội ngũ cán bộ làm công tác thi hành án phạt tù

Thứ nhất, rèn luyện phẩm chất đạo đức để hạn chế đến mức tối đa những vi phạm trong công tác quản lý, giáo dục phạm nhân. Để thay đổi nhận thức cho cán bộ làm công tác thi hành án, thường xuyên tổ chức giáo dục tư tưởng qua các buổi nói chuyện chuyên đề, các buổi học chính trị để rèn luyện kịp thời và thường xuyên đối với cán bộ làm công tác thi hành án, giúp họ nhận thức đầy đủ về tầm quan trọng và vị trí của công tác giáo dục, quản lý phạm nhân.

Thứ hai, tăng cường số lượng cán bộ trực tiếp thực hiện công tác thi hành án. Trước tình hình phức tạp của các hoạt động giam giữ ở trại giam,

số lượng phạm nhân ngày càng tăng với nhiều thành phần nguy hiểm, côn đồ hung hãn, trong khi lực lượng cán bộ còn thiếu nhiều về số lượng và không đồng đều về chất lượng thì việc cần quan tâm đó là thường xuyên rà soát đội ngũ hiện có để có thể kịp thời bổ sung đủ các cán bộ có năng lực, kinh nghiệm để điều chuyển, bố trí công việc phù hợp với năng lực và vị trí công tác. Đồng thời, phải triển khai các chính sách đãi ngộ, ưu tiên khuyến khích cán bộ yên tâm công tác, tích cực cống hiến.

Thứ ba, bổ sung và tăng cường biên chế, có chế độ ưu tiên với các cán bộ có tay nghề cao, chuyên môn giỏi. Đứng trước tình hình phát triển kinh tế - xã hội đất nước, hoạt động giáo dục, quản lý phạm nhân đòi hỏi các cán bộ thi hành án phải có kiến thức sâu rộng, am hiểu nhiều lĩnh vực như tâm lý, pháp luật, văn hóa, văn nghệ,... nắm bắt được các đặc điểm của phạm nhân về thành phần, trình độ, giới tính,... xây dựng đội ngũ cán bộ có tay nghề cao, chuyên môn giỏi, đặc biệt là những trại giam có nhiều phạm nhân nữ, phạm nhân là người nước ngoài, người dân tộc thiểu số,... với những đặc điểm đặc trưng về tâm sinh lý. Vì vậy, để bảo đảm tốt nhất quyền và lợi ích của những đối tượng phạm nhân này, cũng như bảo đảm hiệu quả của các biện pháp giáo dục, cải tạo đối với họ thì đòi hỏi đội ngũ cán bộ phải có đủ điều kiện, tiêu chuẩn và năng lực để có thể thực hiện tốt nhiệm vụ của mình.

Thứ tư, thường xuyên kiểm tra việc thực hiện chức năng, nhiệm vụ của các cán bộ thi hành án, phối hợp chặt chẽ với các cấp trong công tác quản lý cán bộ. Kịp thời khen thưởng các cá nhân, tập thể lập công, có nhiều thành tích trong công tác quản lý, giáo dục phạm nhân; đồng thời xử lý nghiêm minh các trường hợp vi phạm, đặc biệt là các hành vi lợi dụng chức vụ, quyền hạn để trục lợi cá nhân, lạm dụng, bóc lột phạm nhân về vật chất và tài sản...

Thứ năm, tăng cường tập huấn, đào tạo nâng cao chất lượng, năng lực chuyên môn cho đội ngũ cán bộ thi hành hình phạt tù. Hằng năm, nên tiến hành tổ chức tổng kết đánh giá theo định kỳ công tác quản lý, giáo dục phạm nhân, các khóa tập

huấn chuyên đề nâng cao chuyên môn trong công tác thi hành hình phạt tù, tập huấn giúp cán bộ nắm vững và cập nhật đầy đủ các quy định pháp luật về trình tự, thủ tục thi hành án; quyền, lợi ích và nghĩa vụ của phạm nhân; trách nhiệm và quyền hạn các cơ quan; kỹ năng quản lý nắm bắt tâm lý phạm nhân...

Các trại giam cần phát động các phong trào thi đua thông qua các hội thi của ngành liên quan đến công tác giáo dục phạm nhân; đẩy mạnh phong trào, khuyến khích cán bộ tham gia các hoạt động sáng kiến nghề nghiệp; xây dựng chuyên đề nghiên cứu khoa học về thi hành án phạt tù; khuyến khích và tạo điều kiện cho cán bộ đi đào tạo, học tập nâng cao trình độ ở các cơ sở đào tạo đại học và sau đại học.

4. Kết luận

Các cán bộ làm công tác thi hành hình phạt tù là những người tiếp xúc trực tiếp và đóng vai trò

quan trọng trong việc bảo đảm quyền và lợi ích hợp pháp của phạm nhân. Lựa chọn đội ngũ cán bộ làm công tác thi hành hình phạt tù phải là những người có trình độ, có đạo đức và trách nhiệm nghề nghiệp để tránh các trường hợp không hoàn thành nhiệm vụ, gây thiệt hại trực tiếp đến việc thực hiện các quyền của phạm nhân, ảnh hưởng đến uy tín của Đảng và Nhà nước đối với nhân dân. Chính vì vậy, công tác phát triển cán bộ luôn được quan tâm hàng đầu với mục đích nâng cao năng lực công tác, nâng cao nhận thức về trách nhiệm, ý thức trong việc đảm bảo quyền con người cho phạm nhân. Có như thế khi tiếp xúc với phạm nhân, những người này mới có những ứng xử đúng mực và ý thức trong việc bảo đảm quyền và lợi ích hợp pháp của họ, hạn chế đến mức tối đa những hoạt động tùy tiện, trái pháp luật dẫn đến vi phạm về quyền con người trong lĩnh vực này ■

TÀI LIỆU TRÍCH DẪN:

¹ Ngô Văn Trù (2015). *Giáo dục pháp luật cho phạm nhân trong các trại giam ở Việt Nam*. Luận án tiến sĩ chuyên ngành Lý luận và lịch sử nhà nước và pháp luật, Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh.

² Hoàng Nam (2019). Ba cựu cán bộ trại giam lĩnh án. Truy cập tại: <https://vnexpress.net/ba-cuu-can-bo-trai-giam-linh-an-3993053.html>

³ Lê Phong (2019). Bắt một cán bộ trại giam vì cho phạm nhân gọi điện thoại, Báo Công an Thành phố Hồ Chí Minh. Truy cập tại: http://congan.com.vn/vu-an/bat-mot-can-bo-trai-tam-giam-vi-cho-pham-nhan-goi-dien-thoai_77986.html

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Bộ Quốc phòng (2019). *Thông tư số 183/2019/TT-BQP quy định về tổ chức bộ máy cơ quan quản lý thi hành án hình sự, cơ quan thi hành án hình sự trong Quân đội*.

2. Chính phủ (2020), *Nghị định 133/2020/NĐ-CP hướng dẫn Luật Thi hành án hình sự*.

3. Nguyễn Ngọc Chí (2015). *Quyền con người trong lĩnh vực tư pháp hình sự*. Nhà xuất bản Hồng Đức.

4. Quốc hội (2019). *Luật Thi hành án hình sự năm 2019*.

5. Nguyễn Thị Thanh Trâm (2021). *Bảo đảm quyền con người trong thi hành hình phạt tù ở Việt Nam*. Luận án Tiến sĩ Luật học chuyên ngành Luật Hình sự và Tố tụng hình sự, Học viện Khoa học xã hội, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam.

Ngày nhận bài: 8/9/2021

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 8/10/2021

Ngày chấp nhận đăng bài: 18/10/2021

Thông tin tác giả:

1. TS. NGUYỄN THỊ THANH TRÂM

2. ThS. BÙI HẠNH PHÚC

Giảng viên Khoa Luật, Trường Đại học Vinh

STRENGTHENING THE QUALITY AND CAPACITY OF CORRECTIONAL OFFICERS IN VIETNAM

● Ph.D. NGUYEN THI THANH TRAM¹

● MA. BUI HANH PHUC¹

¹Lecturer, Faculty of Law, Vinh University

ABSTRACT:

Human is the most important factor which decides the quality of all activities. Correctional officers are the main force to enforce imprisonment and they play an important role in the enforcement of legal provisions on ensuring human rights during the imprisonment enforcement. Correctional officers are responsible for preventing prisoners' human rights violations. Improving the capacity, expertise, professionalism and sense of responsibility of the correctional officers is one of the important solutions to ensure human rights of prisoners during the imprisonment enforcement. This paper presents legal provisions and an overview about the organization of correctional officers. Based on this paper's findings, some recommendations are proposed to improve the quality, capacity and professionalism of correctional officers in Vietnam.

Keywords: human rights, prisoner, enforcement of imprisonment.